56 frá Torfalæk að kauptúninu Blönduósi, þar sem hreppsnefndin hefur með samþykki
14. apríl. sýslunefndarinnar keypt hús í því skyni að þar verði framvegis haldin manntalsþing og hinir venjulegu fundir hreppsins. Útaf þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til frekari birtingar, að jeg samkvæmt tillögum yðar veiti hjermeð hið umbeðna leyfi.

57 **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins yfir norður- og austuramtinu* **um skiln-**
16. apríl. **ing á ráðgjafabrjefi 27. júní 1888.** — Með þóknanlegu brjefi, dags. 10. f. m., hafið þjer, herra amtmaður, skýrt mjer frá, að staðfestingar yðar hafi fyrir skemmstu verið leitað á fiskiveiðasamþykkt nokkurri, sem fer fram á útilokun aðkomandi fiskimanna, og hafi yður borizt skýrslur um það, að verstöð sú, sem ætlað er til að samþykktin gildi fyrir, hafi síðustu 4 ár verið ofsett af fiskimönnum, þannig að alls 483 bátar, er Færeyingar áttu þriðjunginn af, með 868600 önglum á línu, hafi á síðustu 4 árum gengið til fiskjar á svæði, sem er talið um hálfa □ mílu á stærð.

Útaf þessu hafið þjer látið í ljósi, að yður sje ekki full-ljóst hvernig skilja beri fyrirmæli brjefs stjórnarráðsins 27. júní 1888 (Stjtíð. 1888, B. bls. 105—106), þar sem því er bætt við eptir fyrirmæli brjefsins um, að útilokun aðkomandi fiskimanna beri ekki að leyfa nema þar, sem hún vegna fiskiveiða manna á staðnum verði að álítast nauðsynleg: «að þannig beri ekki að staðfesta neina samþykkt, sem inniheldur slíka útilokun, nema amtmanni sje með áreiðanlegum skýrslum sannað, að ekki sje á annan hátt hægt að vernda fiskiveiðar þarsveitarmanna». Tjáist þjer ekki geta hugsað yður annan veg til þess að vernda fiskiveiðar manna, þar sem veiðistöðin fyllist svo um of af aðsókn aðkomandi fiskimanna, að «þarsveitamenn» geta ekki stundað atvinnu sína eins og þeir vilja, heldur en þann einn að útiloka hina aðkomandi fiskimenn; en á hinn bóginn virðist yður hin tilfærðu orð úr nefndu stjórnarbrjefi benda til þess, að vernda megi fiskiveiðarnar með einhverju öðru móti.

Þjer hafið því beiðst leiðbeiningar um, hvernig eigi að skilja hin áðurgreindu orð í ráðgjafabrjefinu, sem sje um það, hverjir aðrir vegir gætu verið til þess að veita fiskiveiðum manna, er byggja við þröngva og litla firði, nauðsynlega vernd gagnvart aðsókn aðkomandi manna í verstöðina.

Útaf þessu skal jeg hjermeð þjónustusamlega tjá yður, að það er álit mitt, að hin tilfærðu og ofanumræddu orð í hinu tilvitnaða ráðgjafabrjefi eigi ekki við neina sjerstaka verndunaraðferð, er átt geti við á öllum veiðistöðvum, heldur sje með þeim að eins gefið til kynna, að svo framarlega sem einhver önnur aðferð yrði álitin nægilega verndandi á vissum veiðistöðvum, þá beri heldur að nota hana, heldur en grípa til útilokunarinnar, sem þykir örþrifsráð, og verður því amtmaðurinn í hverju einstöku tilfelli að athuga ástand og tilháttan alla, og dæma um, hvort það er nægilega upplýst um hvern einstakan stað, er farið er fram á útilokun fyrir, að sá vegur sje nauðsynlegur til þess að veita þarsveitarmönnum nægilega vernd.

58 **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins yfir norður- og austuramtinu* **um fyrir-**
23. apríl **fram-greiðslu kostnaðar við flutning þurfamanna.** — Með þóknanlegu brjefi, dags. 4. febrúar síðastl. hafið þjer, herra amtmaður, skýrt mjer frá því, að ágreiningur væri milli sýslumannsins í Húnavatnssýslu og einnar hreppsnefndar þar í sýslunni útaf því, að

sýslumaður hefur tilkynnt hreppsnefndunum, að hann telji rjett að greiða hreppstjórum 58
fyrirfram kostnað þeirra við flutning þurfamanna af sveitarsjóði, ef þeir krefjast þess, 23. apríl
gegn því að hlutaðeigandi sveitarsjóður fái framlag sitt endurgoldið að því leyti, sem það fer fram úr þeirri upphæð, er hreppnum ber að greiða af flutningskostnaði sýslunnar samkvæmt úrskurðum og niðurjöfnun sýslumannsins, og beri þá hreppstjóra að endurborga þá niðurfærslu á flutningskostnaðarreikningi hans, er sýslumaður kynni að úrskurða.

Hreppsnefndin í Torfalækjarhreppi hefur samt sem áður í brjefi til sýslumannsins dags. 13. desbr. 1889 neitað því, að greiða kostnað af þurfamannaflutningi fyrr en allir fátækraflutningsreikningar fyrir árið sjeu úrskurðaðir af sýslumanni, og kostnaðinum jafnað niður á hreppana; hafa bæði sýslumaðurinn og hreppsnefndin borið þennan ágreining upp fyrir yður, en þjer með ofannefndu brjefi yðar beiðst úrlausnar minnar á honum.

Eptir því sem orð liggja til í opnu brjefi 17. apríl 1868, 1. gr. virðist þar vera gjört ráð fyrir því, að sá hluti, sem kemur á hvern hrepp af fátækraflutningsgjaldi sje eigi borgaður úr fátækrasjóði hans fyr en eptir að reikningarnir eru úrskurðaðir og kostnaði niður jafnað, og er það álit mitt, að hreppsnefndum verði ekki gjört að skyldu að borga út reikninga hreppstjóranna, áður en þeir eru úrskurðaðir af hlutaðeigandi yfirvaldi, þannig að hreppssjóður eigi endurgjaldskröfu á hendur hreppstjóranum, ef reikningarnir skyldu reynast rangir eða of háir. En á hinn bóginn getur verið tilfinnanlegt fyrir fátæka hreppstjóra að bíða mánuðum saman og jafnvel árum saman — ef óþarfur og ótilhlýðilegur dráttur verður á niðurjöfnuninni, sem stundum kvað eiga sjer stað — eptir borgun fyrir þurfamannaflutning, sem eigi allsjaldan hefur í för með sjer bein útgjöld fyrir þá, enda hefur það ekki verið tilgangur opins brjefs 17. apríl 1868, að leggja þeim slíka byrði á herðar, því eptir því fyrirkomulagi, sem þá var á stjórn fátækramálefna, þurfti ekki til þess að koma, að hreppstjórar legðu slík útgjöld fram frá sjálfum sjer, heldur var þeim heimilt að greiða þau úr fátækrasjóði. Þar sem það nú lögum samkvæmt stendur sveitarsjóðunum næst að bera kostnað og útgjöld við sveitarómaga yfir höfuð, bæði endanlegan og einnig til bráðabirgða þegar þess þarf, þá verð jeg að vera yður samdóma um, að ekkert sje því til fyrirstöðu að sveitarsjóðunum sje gjört að skyldu, að greiða hreppstjórum *úrskurðaða* upphæð flutningsreikninga þeirra, jafnvel þótt sýslumaður hafi eigi lokið niðurjöfnun á hreppana, móti því að sýslumaður sjái um, að sveitarsjóðurinn fái endurgoldið það, sem hann þannig kann að hafa greitt fram yfir þann hluta, sem kemur á hann við niðurjöfnunina á alla hreppana, og verður þá hver sá hreppstjóri, sem þannig vill fá kostnað sinn fyrirfram greiddan, fyrst að snúa sjer til sýslumanns, og fá úrskurð hans ritaðan á reikninginn.

Þetta tilkynnist yður hjermeð, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar.

Kirkjureikningar 59

úr norður- og austuramtinu fardagaárið 1888–89.

I. Möðruvallaklausturskirkja.

Tekjur:		Kr.	a.
1. Fasteignartíund af 607,8 hndr. = 182,34 ál.	á 44 a.	80,	23
2. Lausafjártíund af 329 hnrd. = 98,70 ál.	á 45½ e.	44.	91
	Flyt	125,	15